

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nucleus Casuum Conscientiæ Sive Brevis Notitia Eorum
quæ scitu vel necessaria, vel valde vtilia sunt
Confessarijs in primo ingressu ad audiendas Confessiones**

Agostini, Giuseppe

Coloniae Agripp., 1644

De Sacramento Extremæ Vnctionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41767

bile est illum lucrari: quia vel talis intentio actualis illam lucrandi non est necessaria, cum non ponatur in tenore Indulgentiæ; vel si est necessaria, satis est implicita; dum enim benè homo operatur; implicitè intendit sibi prodesse per sua bona opera, quantum potest: & sic lucratur Indulgentias, quas lucraretur, si explicitè illas intenderet: nisi forte in aliquo tenore Indulgentiæ, requireretur explicita intentio illam lucrandi, saltem virtualis. Atque hæc de Indulgentijs.

DE SACRAMENTO
Extremæ Vnctionis.

Definitio, Materia, & Forma.

¶ **Q**uintum Sacramentum est Extrema vñctio, quæ ita ferè definiripotest. Est Sacramentum, in quo sacerdos vngit oleo cōsecrato certas partes corporis infirmi probabiliter periclitantis sub quadam determinata forma verborum. Fuit institutum à Christo Domi-

Domino, & per Diuum Iacobum in sua epistola publicatum, & distinctum à ceteris: & est vnū numero respectu vnus aegroti ad vnum finem: quamuis habeat plures veluti partiales vnctiones, & formas: & non imprimi Characterem.

2. Materia remota ipsius est oleum oliuarum consecratum, seu benedictum ab Episcopo: & ex præcepto debet esse nouum illius anni: proxima verò materia est vnctio talis olei per Sacerdotem: & ex consuetudine per modum Crucis: licet id non sit de necessitate Sacramenti: nec etiam inuocatio Sanctissimæ Trinitatis. Est tamen necessarium ex præcepto, vt saltem sit in quinque partibus corporis, propter quinque sensus, hoc ordine: nempe in oculis, auribus, naribus, ore, & manibus. Aliæ autem duæ vnctiones, scilicet in renibus, & pedibus, quæ decentius in fœminis omituntur; non sunt de necessitate, nec apud omnes: quare quoad has seruari debet praxis cuiusque Ecclesiæ. In fœminis alicubi pro renibus fit in pectore: & quāuis ex cōsuetudine Ecclesiæ duplex vnctio fiat in quolibet sensu habente duo
orga-

organa (sub vnica forma) tamen id non est de necessitate Sacramenti: & si vrgeret periculum, sufficeret vna in vno sensu: & si infirmus careret illa parte, in qua recipi debet vnctio; vngatur in parte viciniore.

3 Forma huius Sacramenti continetur illis verbis à Sacerdote prolatis, nempe, Per istam sanctam vnctionem, & suam pijsimam misericordiam, indulgeat tibi Deus quidquid per visum deliquisti, Amen: quod dicitur dum vnguntur oculi: & semper reperitur eadem forma in alijs vnctionibus, mutato nomine sensus: nempe quidquid per auditum in auribus: quidquid per odoratum in naribus: in pedibus quidquid per incessum, in renibus quidquid per lumborum delectationem (aliqui dicunt per ardorem libidinis.) Vndè patet hanc formam esse deprecatoriam. Quòd si in his fiat aliqua variatio, quæ non destruat sensum; nihil refert: vt si loco illius particule, indulgeat, dicatur parcat, vel remittat: & loco illius particule deliquisti, dicatur peccasti. Item si relinquatur particula, Amen. Sed in
his

his aduertat Sacerdos, vt sequatur vsum suæ Ecclesiæ, & maximè Rituale Romanum.

4 In casu grauis necessitatis potest validè, & licitè Sacerdos, semel tantum prolatis verbis formæ, & vnica vnctione adhibita in singulis illis quinque partibus, ita dicere: Per istam sanctam vnctionem, & suam pijsimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid per visum (& vngat oculos) per auditum (& vngat aures) per odoratum, (& vngat nares) per gustum, (& vngat os) per tactum, (& vngat manus) deliquisti.

5 Grauis controuersia est inter Doctores, quot nam vnctiones ex prædictis, & quænam formæ sint, de essentia huius Sacramenti: ita vt, si aliqua desit, non perficiatur Sacramentum, nec vllum effectum habeat. Multi putant cum S. Thoma quinque illas priores esse de essentia: aliqui verò putant in singulis conferri suas gratias partiales, independentes ab alijs. Qua in re nihil habemus ab Ecclesia definitum: veritatem Deus scit. Quare debet Sacerdos

dos conari, vt omnes quinque illas vntiones, saltem vltimo modo prædicto, perficiat. Quòd si contingat ægrotum mori ante quam perficiatur integrum Sacramentum; id, quod reliquum est, omitteratur.

Subiectum.

6 **S**ubiectum capax huius Sacramenti est homo baptizatus, qui saltem aliquo tempore habuerit vsu[m] rationis, & potuerit peccare (vt colligitur ex verbis formæ) & ita grauiter ægrotet, vt prudenter iudicetur esse in proximo periculo moriendi. Vnde non potest conferri infantibus ante vsu[m] rationis, aut perpetuò amentibus, neque ijs, qui sunt quidem in periculo, aut sine vitæ, sed non ex ægritudine, sed aliunde: vt sunt damnati ad supplicia, mulieres parturientes, pugnantes in bello periculoso, aut se committentes certo vitæ discrimini ex quavis alia causa, & sic de similibus: nisi fortè cum his coniuncta sit ægritudo requisita: vt accidit his, qui ex vulnere moriuntur. Datur etiam senibus, quam-

quamuis non alio morbo, quam senectutis moriantur: nam senectus ipsa est morbus. Cuius rei non alia est causa, nisi quia ita institutum fuit à Christo Domino, vt nobis constat ex Ecclesiæ traditione. Et quamuis possit hoc Sacramentum iterari; non tamen in eadem infirmitate, & periculo. Quòd si ægrotus conualuerit, & postea iterum incidat in tale periculum; potest reiterari: nec expectandum est, vt ægritudine amittatur vsus sensuum: hoc enim potius pertinet ad abusum, quam ad rectum vsus huius Sacramenti.

Minister.

7 **H**uius Sacramenti Minister est solus Sacerdos: & quidem ex officio Parochus, alij verò ex eius licentia, aut commissione: alioqui grauitèr peccarent. Nec Religiosi possunt Laicis, aut alijs Clericis non Religiosis illud ministrare sine licentia Parochi: alioqui incidunt in excommunicationem. Quod intelligitur, seclusis aliquorum priuilegijs circa Laicos sibi seruientes, aut morientes in eorum ædibus.

8 Hoc

8 Hoc Sacramentum vni ægroto ab vno Sacerdote integrè ministrandū est & non à pluribus, nisi in casu extremæ necessitatis: tunc enim vna Vnctio cum sua forma posset ab vno Sacerdote fieri, & alia cum sua forma ab alio eodem tempore. Qui cassus esset necessarius in eorum sententia, qui putant quinque illas vnctiones esse de essentia Sacramenti, quas tamen non posset vnus perficere. Aliqui etiam probabiliter putant in casu necessitatis, quando Parochus non posset adesse, nec ab eo peti facultas; quòd quilibet Sacerdos possit licitè tale Sacramentum ministrare: quia in tali casu censetur tacita licentia Parochi, alioqui irrationabiliter esset inuitus.

Necessitas, & Effectus.

9 **P**ER se loquendo nullum est præceptum obligans ad receptionem huius Sacramenti. Quare, præciso scandalo, aut contemptu; potest relinqui sine mortali. Conandum tamen est, vt non omittatur propter effectus magnos

magnos huius Sacramenti eo tempore tam periculoso: etiamsi ægrotus deliret, nec illud petierit: dummodo iudicetur, quòd peteret, si posset, & quòd sit dispositus ad illud. Posset etiam videri necessarium quando per nullum aliud Sacramentum possit ægrotò subueniri, & probabile sit ægrotum indigere ad salutem. Tenetur etiam Parochus, ex iustitia, illud petenti ministrare, saltem per alium: probabile tamen est ordinariè non teneri cum periculo vitæ; quia non est Sacramentum tantæ necessitatis. *Filliuc. tract. 3. c. 5. n. 100.*

10 Effectus huius Sacramenti, præter gratiam sanctificantem, sunt multa auxilia gratiæ, quæ Deus tribuit, intuitu ipsius, ad corroborandum animum infirmi contra Diabolicas tentationes, & vim morbi; & ad excitandum ad spem, & feruorem. Dicitur etiam tollere reliquias peccati, quæ fortè non sunt omnino deletæ, & ad superandam animi infirmitatem, & debilitatem ex peccatis relictam, & aliquas pœnas peccatorum. Interdum etiam cōfert primam gratiam, per accidens, atque

atque etiam aliquando sanitatem corporalem, ita Deo disponente.

Ritus.

II **C**irca ritum administrandi hoc Sacramentum, debet Parochus seruare ritum suæ Ecclesiæ: & quidem orationes illæ, quæ præcedunt, non debent relinqui sine necessitate: psalmi uero pœnitentiales non censentur esse sub præcepto. Non potest Parochus hoc Sacramentum administrare sine debitis uerbis ad id requisitis. Legi potest *Bonac. in fine tract. de hoc Sacramento.*

DE SACRAMENTO
Ordinis.

*Quod inseruiet ad instructionem pro
Ordinandis.*

I **C**irca Ordinis Sacramentum multati sunt, non solum contra hæreticos nostri temporis, sed etiam inter Catholicos controuersa. Ego, iuxta
meum